



Datum 2022-10-14
Dokumenttyp Yttrande
Diarienummer 2022/0239
Ert diarienummer S2022/03063
Handläggare Maria Melin

Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över promemorian Vistelseförbud för barn (Ds 2022:12)

Myndigheten för delaktighet arbetar för ett samhälle där alla kan vara delaktiga, oavsett funktionsförmåga. Myndigheten för delaktighet lämnar följande yttrande.

Sammanfattning

Myndigheten för delaktighet (MFD) tar inte ställning till promemorians bedömning om att inte införa en reglering som ger socialnämnden möjlighet att begränsa enskilda barns rätt att vistas på vissa platser eller områden, då denna fråga ligger utanför myndighetens uppdrag och kunskapsområde.

MFD vill dock göra ett medskick vad gäller kunskapsläget kring normbrytande beteende, våldsförebyggande arbete och funktionsnedsättning. Denna kunskap är mycket angelägen i det fortsatta arbetet kring barn med normbrytande beteende. Det finns även ett stort behov av en bred kunskapsspridning i dessa frågor till berörda professioner.

Myndighetens synpunkter

MFD vill framföra att den problembild som finns i promemorian kring normbrytande beteenden hos barn, om miljöer och sammanhang av betydelse för ett normbrytande beteende liksom hur socialtjänst och polis arbetar med dessa barn, skulle behöva kompletteras med kunskap kring normbrytande beteende och funktionsnedsättning.

Barn och unga med normbrytande beteenden och neuropsykiatrisk funktionsnedsättning (NPF) eller intellektuell funktionsnedsättning (IF) är en sedan tidigare känd sårbar grupp med förhöjd risk för en ogynnsam utveckling. Svårigheter till följd av NPF eller IF kan utgöra riskfaktorer för

utveckling av ett normbrytande beteende.¹ Studier visar att mellan 39 och 48 procent av de barn som är placerade inom Statens institutionsstyrelse (SiS) har minst en diagnos avseende neuropsykiatrisk eller intellektuell funktionsnedsättning.²

Även om Socialstyrelsen bedömer att de insatser som myndigheten rekommenderar för ett normbrytande beteende överlag kan sägas vara giltiga för barn med NPF eller IF, understryker Socialstyrelsen att genomförandet av insatsen måste anpassas för att passa individens fungerande. Givet att flera rapporter pekar på att kunskapen om NPF behöver öka inom socialtjänsten³, torde mer kunskap också behövas om hur och på vilket sätt insatser ska ges till barn och unga med NPF och IF som riskerar ett normbrytande beteende.

MFD vill också understryka vikten av det förebyggande arbetet för att tidigt stävja normbrytande beteende hos en del barn och unga med funktionsnedsättning. Tidiga insatser, både till barnen, deras föräldrar och ibland till familjerna som helhet, är en viktig del, liksom att identifiera och hantera omständigheter i omgivningen som orsakar problem och skapar stress för barn och föräldrar.

Det är MFD:s bedömning att det generellt finns flera kunskapsluckor vad gäller både ett våldsförebyggande arbete med ett särskilt fokus på funktionsnedsättning och ett arbete med normbrytande beteenden hos barn och unga med funktionsnedsättning. MFD ser också att det finns ett stort behov av en bred kunskapspridning av den kunskap som redan finns till olika professioner, bland annat inom socialtjänsten.

¹ Socialstyrelsen (2021) Insatser för att motverka fortsatt normbrytande beteende och återfall i brott – Kunskapsstöd med rekommendationer för socialtjänstens arbete med barn 6–17 år.

² Detta kan jämföras med att förekomsten av dessa diagnoser bland barn på befolkningsnivå är 5–7 procent (adhd) och 1–2 procent (autism och intellektuell funktionsnedsättning), Socialstyrelsen (2021) Insatser för att motverka fortsatt normbrytande beteende och återfall i brott – Kunskapsstöd med rekommendationer för socialtjänstens arbete med barn 6–17 år.

³ Riksförbundet Attention (2021) Var ska jag hamna - Röster från placerade barn och unga med NPF och (2020) Familjelyftets rapport: del 1. Och Familjelyftets rapport: del 2.

Ärendets handläggning

I den slutliga handläggningen av ärendet har generaldirektör Malin Ekman Aldén (beslutande) och processamordnare Maria Melin (föredragande) deltagit.

Myndigheten för delaktighet

[elektroniskt underskriven]

Malin Ekman Aldén